

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
התוכנית הבין-אוניברסיטאית ללימודי אפריקה

מבוא לאנתרופולוגיה של אפריקה

ד"ר ענת רוזנטל

מספר קורס 192-1-0011

שנה"ל תשפ"ב

פרטי הקורס:

יום ב' 10:00-12:00

תיאור הקורס:

מטרת הקורס הנה להפגיש את הסטודנטים עם המחקר האנתרופולוגי שעוסק באפריקה. מראשית ימיה עסקה האנתרופולוגיה במחקר בחברות אפריקאיות, במסגרת הקורס נסקור את התפתחות המחקר האנתרופולוגי ככלל, ואת המחקר האנתרופולוגי באפריקה בפרט. על הרצף שבין ראשית האנתרופולוגיה לאנתרופולוגיה עכשווית, הקורס יבחן את השינויים בתחומי העניין, שיטות המחקר, מושאי המחקר והמסגרות התיאורטיות בהם עוסקת האנתרופולוגיה של אפריקה.

דרישות הקורס והרכב ציון:

השתתפות - 10%

מטלה - 20%

בחינת בית מסכמת - 70%

ההשתתפות בקורס כוללת נוכחות בשיעורים וקריאה.

תוכנית הקורס ורשימת הקריאה

*יתכנו שינויים בתוכנית הקורס

פתיחה

היסטוריה ותיאוריה באנתרופולוגיה

דשן, שלמה ומשה שוקד. (1998). "הערות על מאה שנות אנתרופולוגיה", בתוך: שוקד ודשן (עורכים) החוויה הבין תרבותית: מקראה באנתרופולוגיה. ירושלים: שוקן, עמ' 7-20.

עבודת שדה אנתרופולוגית

Evans-Pritchard, E.E. (1940). *The Nuer: A description of the Modes of Livelihood and Political Institutions of a Nilotic People*. London: Oxford University Press. pp 7-15 (part III of the Introduction).

Gusta, I. (2021). "Emic Ethnographic Encounters: Researching Elderly Female Household Head's Experience with Climate Change in Rural Zimbabwe". *Ethnography* 0(0):1-13.

אנתרופולוגיה ואפריקה

Ferguson, J. (2006). "Introduction to Global Shadows: Africa and the world". In *Global Shadows: Africa in the Neoliberal World Order*. Durham: Duke University Press. Pp. 1-23.

שארות

Evans-Pritchard, E.E. (1951). *Kinship and Marriage among the Nuer*. London: Oxford University Press. pp. 124-151.

Madhavan, Sangeetha. (2004). "Fosterage patterns in the age of AIDS: continuity and change". *Social Science and Medicine*, 58(7):1443-1454.

מקסים, דת וכישוף

Ortner, S. (1973). "On Key Symbols", *American Anthropologist*. 77:1338-1346.

טרנר, ו. (2004). "לימינליות וקומוניטס" בתוך *התהליך הטיקסי: מבנה ואנטי מבנה*. תל אביב, רסלינג. עמ' 87-100, 112-1125.

גלקמן, מ. (1998). "ההגיון שבמדע ובכישוף האפריקניים" בתוך *משה שקד ושלמה דשן (עורכים) החוויה הבין-תרבותית*. תל אביב הוצאת שוקן. עמ' 113-121.

Ashforth, A. (2005). "Mufhi, Medicine and Witchcraft: Regulating 'African Science' in Post-Apartheid South Africa?" *Social Dynamics* 31(2):211-242.

קולוניאליזם, פוסט-קולוניאליזם ועצמאות

Forde, D. (1939). "Government in Umor: A Study of Social Change and Problems of Indirect Rule in a Nigerian Village Community". *Africa* 12(2):129-162.

Berman, B.J. (1991). "Nationalism, Ethnicity, and Modernity: The Paradox of the Mau Mau". *Canadian Journal of African Studies / Revue Canadienne des Études Africaines* 25(2):181-106 .

West, G.H. (2010). "Govern Yourselves!" Democracy and Carnage in Northern Mozambique". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 616-628.

ערים ועיור

Hanna, W.J. and Hanna J.L. (1967). "The Political Structure of Urban-Centred African Communities". In Miner, H. (ed) *The City in Modern Africa*. New York: Praeger. pp. 39-54 .

Packer, G. (2006). "The Megacity: Decoding the Chaos of Lagos". *The New Yorker*. (November 13, 2006). (http://www.newyorker.com/archive/2006/11/13/061113fa_fact_packer).

מערכות פוליטיות ובירוקרסיות

Gluckman, M. (1940). "The Kingdom of the Zulu of South Africa". In Fortes, M. and Evans-Pritchard, E.E. (eds) *African Political Systems*. London: Oxford University Press. pp. 25-55.

Smith, D.J. (2010). "Nigerian Scams as Political Critique: Globalization, Inequality, and 419". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 616-628.

ארגונים והתארגנויות

קולסון, א. (1980). "נקמה ופיקוח חברתי בחברת הטונגה". בתוך: שוקד מושה, עמנואל מרכס, ושלמה דשן (עורכים). *פרקים באנתרופולוגיה חברתית*. ירושלים ותל אביב: שוקל. עמ' 163-172.

Pfeiffer, J. (2004). "Civil Society, NGOs and the Holy Spirit in Mozambique". *Human Organization*. 63(3):359-372.

סביבה ושינויי אקלים

Evans-Pritchard, E.E. (1940). *The Nuer: A description of the Modes of Livelihood and Political Institutions of a Nilotic People*. London: Oxford University Press. pp 51-93.

Chikosi, ES., Mugambiwa, S.S., Tirivangasi, H.M., Rankoana, S.A. (2019). "Climate Change and Vulnerability Perceptions in Ga-Dikgale Community in Limpopo Province, South Africa". *International journal of Climate Change Strategies and Management*. 11(3): 392-405.

קונפליקט ומלחמה

Fortes, M. and Evans-Pritchard, E.E. (1940). *African Political Systems*. London: Oxford University Press. pp. xix-xx, 291-295 .

Taylor, C.T. (2010). "Sacrifice as Terror: The Rwandan Genocide of 1994". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp. 555-568.

פיתוח ותת-פיתוח ובריאות

Rodney, W. (2010). "How Europe Underdeveloped Africa". In Grinker, R.R., Lubkemann, S.C, and Steiner, C.B. (eds) *Perspectives On Africa: A Reader in Culture, History, and Representation*. Oxford: Wiley-Blackwell. pp.439-449.

Gittings, L., Toska, E., Medley, S., Cluver, L., Logie, C.H., Ralayo, N., Chen, J., Mbithi-Dikgole, J. (2021). "“Now My Life is Stuck!”: Experiences of Adolescents and Young People During COVID-19 Lockdown in South Africa". *Global Public Health*. 16:6, 947-936.

סיכום